

Spolufinancováno
Evropskou unií

LASERneedle®

topcoach
unlock your potential

Metodika využití a tvorby pojmových map na míru

Vladimíra Lovasová, Pavla Peroutková Holejšovská,
Soňa Štefková, Nikola Poláková

Plzeň, 2023

Projekt ERASMUS+:

Mladí ve firmě - pojmové mapy v interkulturních
pracovních týmech,

reg. č. 2022-3-CZ01-KA210-YOU-000102278

Financováno Evropskou unií. Názory vyjádřené jsou názory autora a neodrží nutně oficiální stanovisko
Evropské unie či Evropské výkonné agentury pro vzdělávání a kulturu (EACEA).
Evropská unie ani EACEA za vyjádřené názory nenesou odpovědnost.

Obsah

Úvod.....	2
1 Metodika využití pojmových map.....	3
1.1 Využití pojmových map v průmyslovém podniku.....	4
1.2 Využití pojmových map na úřadech práce.....	5
1.3 Využití pojmových map v pracovních agenturách.....	6
1.4 Využití pojmových map na SŠ a SOŠ.....	7
1.5 Využití pojmových map v kariérovém poradenství.....	9
2 Metodika tvorby pojmových map na míru.....	11
2.1 Schéma postupu tvorby pojmové mapy (PM) na míru.....	12
2.2 Slovní popis tvorby pojmové mapy na míru.....	13
2.3 Výběr nástrojů pro grafickou úpravu.....	16
2.4 Výběr nástrojů pro jazykové procvičování.....	17
3 Mladí ve firmě – pojmové mapy v interkulturních pracovních týmech.....	18
3.1 Pojmové mapy průmyslových procesů a technologií.....	19
3.1.1 Řízení kvality.....	19
3.1.2 Řízení výroby.....	20
3.1.3 Personalistika.....	21
3.1.4 Logistika.....	22
3.1.5 Plasty.....	23
3.1.6 Strojírenství.....	24
3.1.7 Elektrotechnika.....	25
3.1.8 Informatika.....	26
3.2 Přínos map pro integraci mladých cizinců s odlišným mateřským jazykem do pracovních týmů.....	27
Závěr.....	28

**Spolufinancováno
Evropskou unií**

Úvod

Předkládaná metodika je jedním z výstupů projektu Erasmus +, reg. č. 2022-3-CZ01-KA210-YOU-000102278 „Mladí ve firmě – pojmové mapy v interkulturních pracovních týmech“, jehož hlavním cílem je vytvořit pojmové mapy odborných pojmů v česko-slovensko-ukrajinsko-německo-francouzsko-anglické verzi pro podporu začleňování mladých cizinců do interkulturních pracovních týmů průmyslových podniků.

Projekt Erasmus+ Mladí ve firmě – pojmové mapy v interkulturních pracovních týmech, reg. č. 2022-3-CZ01-KA210-YOU-000102278 se zabývá možnostmi, jak mohou průmyslové podniky v České a Slovenské republice podpořit začleňování mladých cizinců do interkulturních pracovních týmů prostřednictvím využití pojmových map z následujících oborů: Řízení kvality, Řízení výroby, Personalistika a Logistika, Plasty, Strojírenství, Elektrotechnika a Informatika. Metodika využití pojmových map je určena uživatelům pojmových map, kteří s mladými cizinci pracují v rámci jejich integrace do společnosti a v první řadě ulehčuje proces integrace mladých cizinců do multikulturních pracovních týmů a metodika tvorby pojmových mapy na míru umožňuje rozšířit dané obory i na ostatní odvětví, se kterými se na trhu práce mohou cizinci setkat.

Cílem tohoto projektu je tedy podpořit zaměstnatelnost mladých zejména low-skills zaměstnanců s odlišným mateřským jazykem, kteří v současné době tvoří nezanedbatelnou skupinu potenciálních zaměstnanců na volná pracovní místa průmyslových podniků. Formou zlepšení vzájemných komunikačních dovedností a jazykových znalostí prostřednictvím vytvořených pojmových map zaměřených na jednotlivé oblasti firemních procesů a odbornost výrobního programu podniku dosáhneme zvýšení zaměstnanosti mladých cizinců, jejich rychlejší začlenění do pracovních kolektivů a podpoříme tak principy demokracie a začlenění mladých zaměstnanců s odlišným mateřským jazykem do evropské demokratické společnosti, což je jedním z hlavních témat našeho projektu.

Příjemcem projektu je česká vzdělávací agentura LASERneedle CZ s.r.o. a partnerem slovenská vzdělávací agentura Topcoach s.r.o.

**Realizováno v rámci projektu ERASMUS+ Mladí ve firmě – pojmové mapy v interkulturních pracovních týmech,
reg. č. 2022-3-CZ01-KA210-YOU-000102278**

1 Metodika využití pojmových map

Pojmové mapy představují efektivní nástroj pro vizualizaci a pochopení složitých procesů, zejména v oblasti vzdělávání a průmyslu. Tato příručka poskytuje návod, jak s nimi pracovat v různých prostředích, od průmyslových podniků až po kariérové poradenství. Cílem je zlepšit komunikaci, usnadnit zapojení mladých lidí do pracovních týmů a podpořit jejich integraci.

Příručka je určena odborníkům na trhu práce, pedagogům, personalistům i dalším zájemcům, kteří chtějí efektivně využívat tento moderní nástroj. V následujících kapitolách najdete postupy, doporučení a praktické příklady, jak pojmové mapy tvořit a implementovat.

Pojmové mapy jsou navrženy tak, aby uživatelům poskytly přehled o konkrétní problematice. Jejich využití se odvíjí od charakteru organizace a cílové skupiny, se kterou pracuje. Každý subjekt může mapy upravit podle svých potřeb, což z nich činí univerzální nástroj.

V této kapitole se zaměřujeme na konkrétní přístupy pro různé typy organizací. Cílem je nabídnout strukturovaný a přehledný pohled na možnosti jejich uplatnění v praxi.

Cíle a postupy využívání pojmových map se logicky odvíjejí od toho, kdo s nimi pracuje. Může se jednat o průmyslové podniky, úřady práce, pracovní agentury, střední školy, organizace zaměřené na kariérové poradenství a další subjekty působící na trhu práce.

Pojmové mapy jsou navrženy tak, aby sloužily různým subjektům na trhu práce, jako jsou průmyslové podniky, úřady práce, pracovní agentury, střední školy nebo organizace zaměřené na kariérové poradenství. Cíle a postupy jejich využití se přizpůsobují konkrétním potřebám uživatele.

Tato metodika umožňuje efektivně využít pojmové mapy jako praktický nástroj podpory zaměstnatelnosti mladých lidí a zvyšování inkluze na trhu práce.

1.1 Využití pojmových map v průmyslovém podniku

Pojmové mapy pomáhají průmyslovým podnikům efektivně řídit výrobní procesy, logistiku a další klíčové oblasti. Umožňují zaměstnancům rychle pochopit pracovní postupy a snižují riziko chyb způsobených nedorozuměním. Například v oblasti kvality mohou mapy zobrazit postupy kontroly a standardy, které musí být dodrženy.

Navíc usnadňují zapojení nových pracovníků, zejména z odlišných kulturních prostředí. Mladí lidé a cizinci tak získávají lepší přehled o svých úkolech, což zvyšuje jejich sebevědomí i efektivitu. Pojmové mapy zároveň podporují týmovou spolupráci a zlepšují komunikaci mezi odděleními.

Oborově zaměřené pojmové mapy zahrnující jazykové mutace národností, které se mezi zaměstnanci podniku vyskytují, by mohly průmyslové podniky využívat ve třech rovinách.

- Pojmové mapy mohou tvořit obsahovou součást vzdělávání vedoucích pracovníků, zejména manažerů 1. linie, kteří pracují i s lowskills pracovníky. Toto vzdělávání by bylo možné realizovat v prezenční i v online formě.
- Pojmové mapy mohou být začleněny do teambuildingových aktivit za účelem podpory týmového ducha v konkrétních multikulturních pracovních týmech.
- Pojmové mapy mohou být také uplatňovány v rámci adaptační fáze nových zaměstnanců – cizinců. Lze je poskytovat nově nastupujícím zaměstnancům k samostudiu, nebo je mít připravené přímo na pracovním stanovišti zaměstnance, a to v různých formách.

Účinnost výše uvedeného využívání pojmových map bude zvýšena, pokud si je podnik bude vytvářet na míru.

1.2 **Využití pojmových map na úřadech práce**

Jedním ze zákonných práv uchazeče o zaměstnání je zprostředkování zaměstnání ve smyslu vyhledávání vhodného zaměstnání, poradenství a poskytování informací o pracovních příležitostech. O specifikách jednotlivých pracovních pozic v průmyslových podnicích však uchazeči často mívají zkreslené představy a menší či větší neznalost je i limitem pro poskytování kvalitního poradenství ze strany pracovníků ÚP. Jako vhodné řešení se nabízí práce s pojmovými mapami.

Úřady práce mohou vytvořené pojmové mapy na míru podniku distribuovat uchazečům o zaměstnání. Ti tím mohou získat bližší představu o struktuře podniku a o jeho výrobě. V pojmových mapách budou jistě uvedeny názvy výrobků a speciálních výrobních procesů. Podle jazykových mutací karet se také seznámí s tím, o jaké multikulturní prostředí se jedná.

V rámci přijímacího řízení by to, že si zaměstnanec některé pojmy předem osvojit, mohlo vypovídat o motivaci k přijetí pracovní pozice a zároveň to usnadní adaptační fázi po nástupu do nového zaměstnání.

1.3 **Využití pojmových map v pracovních agenturách**

Pracovní agentury mohou mapy využít pro nábor, školení a řízení pracovníků. Pojmové mapy vizualizují požadavky zaměstnavatelů a pomáhají pracovníkům lépe pochopit pracovní postupy nebo bezpečnostní pravidla. Například pro dočasné pracovníky může mapa zobrazovat všechny kroky od registrace až po ukončení pracovní smlouvy.

Tento přístup snižuje administrativní náročnost a zlepšuje efektivitu komunikace mezi agenturou, zaměstnavatelem a pracovníky. Zvláště pro mladé uchazeče je taková vizualizace velmi užitečná při adaptaci na nové prostředí.

Využívání pojmových map může být zapracováno i dohod mezi podnikem a pracovními agenturami, které zaměstnance získávají.

Již v současné době mívají podniky některé speciální dispoziční požadavky na obsazení určitých pozic, jejichž úroveň u uchazeče pracovní agentury ověřují. Znalost vybraných pojmů z pojmových map by mohla prověřit ochotu učit se nové, která je pro úspěšné zvládnutí pracovních činností nezbytná.

Pracovní agentury ale mohou pojmové mapy využívat vedle osobnostních rysů také jako orientační diagnostickou pomůcku pro identifikaci dispozic. Na základě sledování orientace v pojmové mapě v příslušné jazykové mutaci lze odhalit např. funkční negramotnost žadatele, úroveň jeho flexibility myšlení a vůbec dispozice potřebné pro vstup do multikulturního podnikového prostředí.

1.4 Využití pojmových map na SŠ a SOŠ

Střední školy a odborné školy mohou využít pojmové mapy při kariérovém poradenství (viz další kapitola 1.5), aby studentům v posledním ročníku ukázaly, jaké možnosti se jim na trhu práce nabízejí. To jim pomáhá lépe se připravit na své budoucí povolání a vybrat si specializaci.

U středních škol všeobecného charakteru a středních odborných škol, které nejsou technicky zaměřené, je možné začlenit práci s pojmovými mapami podniků do předmětů, jako jsou základy společenských věd, ekonomie apod. Tematicky ro dopovídá oblastem „Člověk a společnost“ a „Člověk a svět práce“. Pro příklad uvádíme souvislosti s očekávanými výstupy obou zmíněných vzdělávacích oblastí v rámcovém vzdělávacím programu pro gymnázia.

ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI

Očekávané výstupy

žák

- *uplatňuje společensky vhodné způsoby komunikace ve formálních i neformálních vztazích, případné neshody či konflikty s druhými lidmi řeší konstruktivním způsobem*
- *respektuje kulturní odlišnosti a rozdíly v projevu příslušníků různých sociálních skupin, na příkladech doloží, k jakým důsledkům mohou vést předsudky*
- *objasní, jaký význam má sociální kontrola ve skupině a ve větších sociálních celcích*
- *posoudí úlohu sociálních změn v individuálním i společenském vývoji, rozlišuje změny konstruktivní a destruktivní*
- *objasní podstatu některých sociálních problémů současnosti a popíše možné dopady sociálně patologického chování na jedince a společnost*

Ilustrativní snímek vzdělávací oblasti „Člověk a společnost“ RVP G

5.5.1 Člověk a svět práce

Vzdělávací obsah

TRH PRÁCE A PROFESNÍ VOLBA

Očekávané výstupy

žák

- *kriticky posoudí své zdravotní, osobnostní a kvalifikační předpoklady pro volbu dalšího studia a profesní orientace*
- *posuzuje profesní a vzdělávací nabídku vztahující se k jeho profesní volbě a kariéře*
- *posoudí profesní poptávku na českém i evropském trhu práce a pružně na ni reaguje dalším vzděláváním*
- *vyhotoví potřebnou dokumentaci pro přijímací řízení k dalšímu studiu i ve zvolené profesi*
- *vhodně prezentuje vlastní osobu a práci, vhodně vystupuje při přijímacím pohovoru nebo konkurzu*
- *reflektuje význam práce pro psychické zdraví člověka, vytvoří si vyvážený pracovní rozvrh s ohledem na své osobní vztahy*

Ilustrativní snímek vzdělávací oblasti „Člověk a svět práce“ RVP G

**Spolufinancováno
Evropskou unií**

Středních průmyslové školy a střední odborné školy technického zaměření mohou nad rámec výše uvedeného využívat pojmové mapy pro obohacení obecného jazykového vzdělávání (anglický jazyk, německý jazyk, francouzský jazyk, ruský jazyk....), popř. začlenit volitelný předmět odborné jazykové přípravy.

V technických oborech lze mapy použít k vysvětlení složitějších výrobních procesů nebo mechanických systémů. Vybrané pojmové mapy mohou být za účelem propojení teorie s praxí přímo včleněny do obsahové náplně některých odborných předmětů. Tuto možnost podporuje i příklad odborných kompetencí středního odborného vzdělávání strojírenského zaměření, ze kterého je i následující ukázka:

Usilovat o nejvyšší kvalitu své práce, výrobků nebo služeb, tzn. aby absolventi:

- chápali kvalitu jako významný nástroj konkurenceschopnosti a dobrého jména organizace;*
- dodržovali stanovené normy (standards) a předpisy související se systémem řízení jakosti zavedeným na pracovišti;*
- dbali na zabezpečování parametrů (standardů) kvality procesů, výrobků nebo služeb, zohledňovali požadavky klienta (zákazníka, občana).*

Ilustrativní snímek odborných kompetencí SOV

Školy tedy mohou použít pojmové mapy k lepšímu pochopení učiva. Studenti si díky mapám snadněji osvojí klíčové pojmy a vztahy mezi nimi.

1.5 Využití pojmových map v kariérovém poradenství

Pojmové mapy mohou být funkčně uplatňovány také v rámci kariérového poradenství.

V základních a středních školách je systémově zajišťují výchovní poradci a externě škol se jedná o specifické organizace, př. Infokariéra. Užitečnost pojmových map spočívá především v tom, že zahrnují názvy podnikových procesů a činností a také specifické komunikační kódy oboru, ze kterých lze mnohé souvislosti odhadovat, např. vztah oboru ke konkrétnímu právnímu předpisu a další. Studenti základních a středních škol tím mohou získat reálnější představy o široké škále možností pracovního uplatnění v průmyslovém podniku, a to i v kontextu vnitropodnikového kariérového růstu. Obvykle jsou představy žáků a studentů o chodu průmyslového podniku a náplni pracovních pozic značně zkreslené.

Např. na základě kvalitativního průzkumu na základních školách v Plzeňském kraji bylo zjištěno, že žáci 8. a 9. tříd mají představu, že v průmyslovém podniku existují pouze čtyři typy pracovních pozic:

- manuální práce (čistě manuální práce, manuální práce u stroje)
- práce na počítači (blíže neurčená práce u počítače, IT)
- management (různé stupně)
- vývoj (vysoce kreativní technické profese)

Další, ne zcela pravdivou představou je ta, že k pracovnímu uplatnění v průmyslovém podniku vede pouze technický směr vzdělání. Při dotazech na náplň práce konkrétních pozic byl zjištěn ještě větší odklon od reality.

Z pojmových map také vyplývá přirozenost multikulturního prostředí v současných průmyslových podnicích, což je v ČR ještě podpořeno většinovým vlastnictvím podniků.

**Spolufinancováno
Evropskou unií**

Pojmové mapy mohou být v kariérovém poradenství na ZŠ a SŠ využívány prostřednictvím různých forem:

- jako přednáška výchovného/kariérového poradce,
- jako průřezové projektové téma,
- v rámci témat profesní orientace a povolání v předmětech občanská výchova, výchova ke zdraví, dále v anglickém nebo německém jazyku atd.,
- karty strojírenství, elektrotechnika, informatika v předmětech informatiky, fyzika, technika a dalších,
- ve spolupráci s Infokariérou

V kariérovém poradenství jsou pojmové mapy neocenitelným nástrojem pro zobrazení možností profesního růstu. Poradci mohou s jejich pomocí představit různé profesní dráhy, nutné dovednosti a postupy, jak dosáhnout vytyčených cílů.

Pro mladé uchazeče a cizince jsou mapy velmi užitečné při pochopení lokálních pracovních podmínek, možností rekvalifikace a integračních programů. Díky nim si mohou lépe naplánovat svou kariéru a získat přehled o požadavcích trhu.

2 Metodika tvorby pojmových map na míru

Metodika tvorby pojmových map na míru zahrnuje části schématickou a popisnou. Vývojový diagram znázorňuje sled jednotlivých kroků při tvorbě pojmové mapy, v rámci slovního popisu jsou jednotlivé kroky specifikovány a zdůvodněny.

Hlavní kroky při tvorbě pojmových map na míru jsou následující:

1. Definování cílové skupiny a cíle:

Nejprve je potřeba stanovit, zda je cílem mapy podpora adaptace zaměstnanců, vzdělávání, nebo kariérové poradenství.

2. Příprava či přizpůsobení obsahu map na míru:

Obsah by měl být zaměřen na specifické potřeby, např. průmyslové procesy, firemní kulturu, pracovní podmínky, nebo soft skills.

3. Překlad a lokalizace:

Následně je potřeba zajistit dostupnost map v jazykových verzích vhodných pro uživatele na konkrétním pracovišti, tady přeložit je do jazyků, které jsou v té době na pracovišti využívány, včetně jejich přizpůsobení kulturním a odborným specifikům cílové skupiny.

4. Implementace:

Vzdělávací instituce je mohou využít při výuce.

Firmy je mohou použít při zaškolování nových zaměstnanců nebo jako nástroj zlepšení komunikace v multikulturních týmech.

Kariérní poradci je mohou zapojit do individuálního plánování profesního rozvoje.

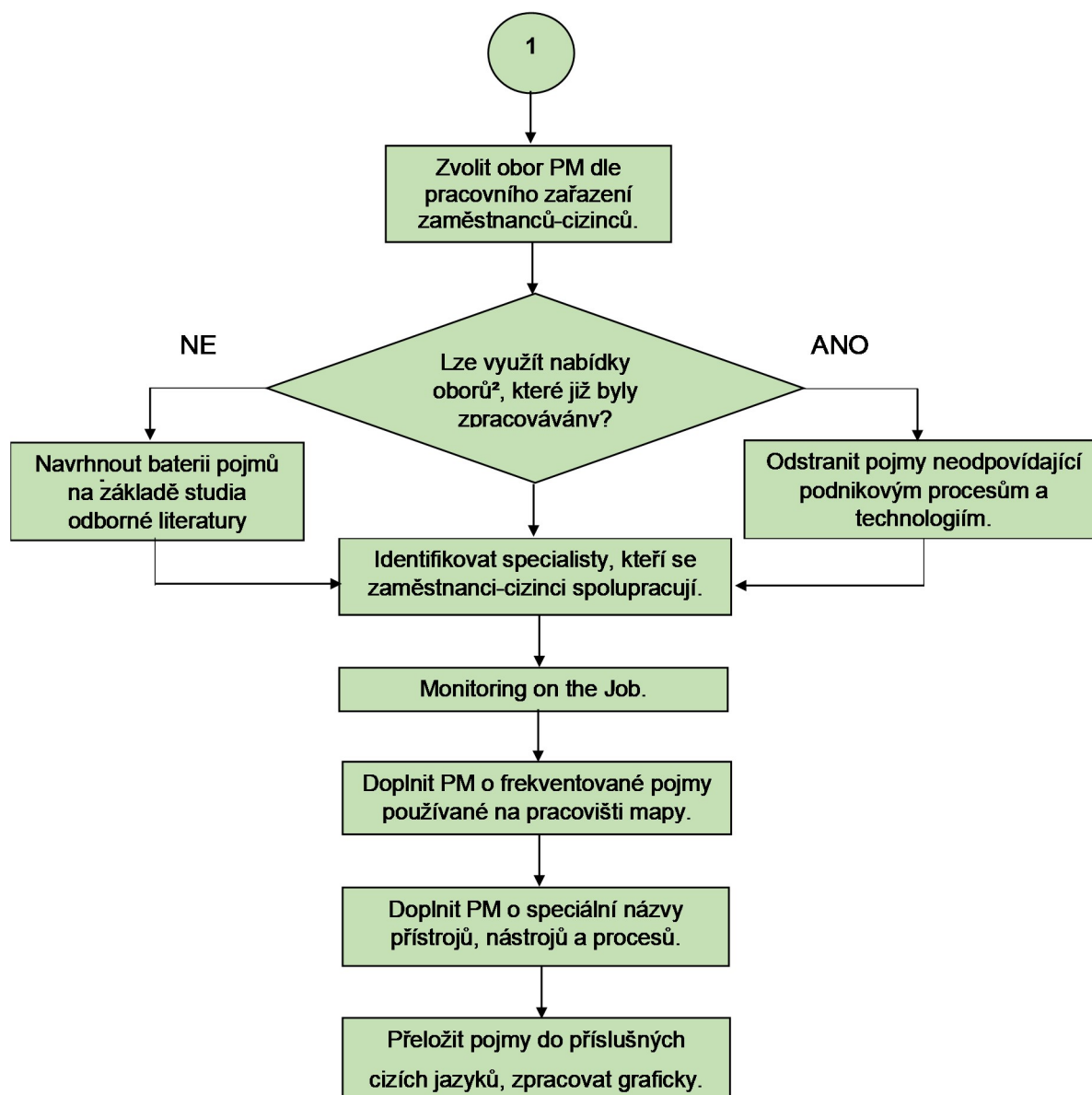
5. Vyhodnocení přínosů:

Na závěr je potřeba zaznamenat zpětnou vazbu od uživatelů a stanovit dopad na zlepšení integrace, vzdělávání či pracovního výkonu.

2.1 Schéma postupu tvorby pojmové mapy (PM) na míru

Postup zahrnuje fáze od sběru informací přes jejich analýzu až po tvorbu vizuální podoby mapy. První krok spočívá v identifikaci klíčových pojmů a jejich vztahů dle schématu. Následuje návrh využití softwaru, který umožňuje vytvořit mapu ve vysoké vizuální kvalitě.

¹ Potřeba tvorby pojmové mapy

² Personalistika, Logistika, Řízení kvality, Řízení procesů, Plasty, Elektrotechnika, Strojírenství, Informační technologie

2.2 Slovní popis tvorby pojmové mapy na míru

Tvorba pojmové mapy začíná definicí cíle, kterého má mapa dosáhnout. Například může jít o školení nových zaměstnanců nebo prezentaci firemních procesů. Následně se identifikují klíčové pojmy, které budou mapou zobrazeny, a vztahy mezi nimi.

Poté je důležité určit grafickou podobu mapy – zda bude mít hierarchickou strukturu, síťovou podobu, nebo jiný typ. Výsledná mapa se testuje na vzorové skupině uživatelů a upravuje podle jejich zpětné vazby, aby byla co nejefektivnější.

Níže je popsána tvorba pojmové mapy na míru v postupných krocích.

1. Nejdříve je nutné na základě monitoringu aktuálního, popř. odhadu budoucího pracovního zařazení zaměstnanců-cizinců zvolit obor, který podnik potřebuje zpracovat do podoby pojmové mapy. Lze využít nabídky oborů, které již byly v rámci projektu zpracovávány.
 - Personalistika
 - Logistika
 - Řízení kvality
 - Řízení procesů
 - Plasty
 - Elektrotechnika
 - Strojírenství
 - Informační technologie
2. Odpovídá-li uvedená nabídka potřebám podniku, je možné vycházet přímo z konkrétní pojmové mapy. Vytvořené mapy naleznete v kapitole 3 a volně jsou dostupné na stránkách projektu <http://www.lasertneedle.cz/erasmus-102278>.

3. V další fázi je nezbytné vymazat pojmy, které se netýkají chodu podniku a neodpovídají podnikovým procesům.

Příklad: Podnik funguje pouze ve dvousměnném pracovním režimu.

pracovní poměr	
pracovní smlouva na dobu určitou	
pracovní smlouva na dobu neurčitou	
výpověď	
zkušební lhůta	
výpovědní doba	
plný pracovní úvazek	
zkrácený pracovní úvazek	
týdenní pracovní doba	
dvousměnný pracovní režim	
třisměnný pracovní režim	
směna ranní, odpolední, noční	
nepřetržitý pracovní režim	
státní svátek	
pevná pracovní doba	
pružná pracovní doba	
fond pracovní doby	

Ilustrativní ukázka redukce pojmů.

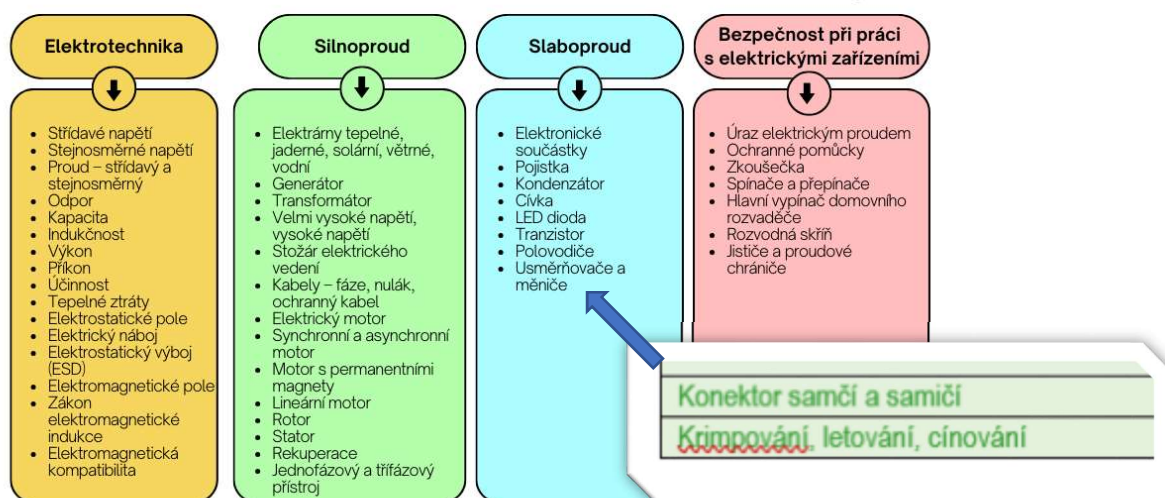
4. O tento krok by měli být požádáni zaměstnanci, kteří příslušnou odbornost v podniku zastávají a kteří jsou se zaměstnanci-cizinci v častém kontaktu. Určitý časový úsek, alespoň dva pracovní dny, by si měli zaznamenávat komunikační obsahy a specifické pojmy, které při interakci s těmito pracovníky používají. Doporučujeme této analýze věnovat časový prostor i přesto, že se mnozí mohou domnívat, že si často používané pojmy pamatují. Vždy se ještě nějaký opomenutý najde. Na základě takto realizovaných zjištění bude pojmová mapa o frekventované pojmy doplněna.

5. V některých případech, respektive u některých oborů je důležité pojmovou mapu doplnit o speciální názvy výrobních přístrojů, používaných nástrojů a technologických procesů. Příklad naleznete v následujícím obrázku.

ELEKTROTECHNIKA

Financováno Evropskou unií. Názory vyjádřené jsou názory autora a neodrážejí nutně oficiální stanovisko Evropské unie či Evropské výkonné agentury pro vzdělávání a kulturu (EACEA). Evropská unie ani EACEA za vyjádřené názory nenese odpovědnost.

Ilustrativní ukázka doplnění specifických pojmů

6. Následně bude pojmová mapa přeložena do jazyků podle národností zaměstnanců příslušného pracovního zařazení. U azbuky doporučujeme i fonetický záznam.
7. V neposlední řadě musí tvůrce pojmové mapy rozhodnout, jakým způsobem bude pojmová mapa používána. Znamená to odpovědi na následující otázky:
- Kdo bude pojmovou mapu používat, pouze cizinci, nebo i jejich nadřízení a spolupracovníci?
 - Budou se zaměstnanci učit pojmovou mapu nazpaměť, nebo ne?
 - Budou zaměstnanci používat online aplikaci, stažený soubor v mobilu, nebo tištěnou verzi?
 - Mají při práci bezproblémový přístup k mobilu a k internetu?

2.3 Výběr nástrojů pro grafickou úpravu

Pro grafické zpracování pojmových map je klíčové používat software, který umožňuje intuitivní tvorbu a snadné úpravy. Zde jsou některé doporučené nástroje:

1. Microsoft Visio

Ideální pro profesionální grafické zpracování procesních diagramů a pojmových map. Nabízí mnoho šablon a přizpůsobitelných funkcí. Výhodou je možnost exportu do různých formátů (PDF, PNG, atd.).

2. Lucidchart

Online nástroj pro tvorbu diagramů, dostupný z jakéhokoliv zařízení. Umožňuje spolupráci v reálném čase, což je vhodné pro týmy. Podporuje integraci s Google Workspace.

3. Canva

Snadno použitelná platforma pro grafické návrhy. Nabízí širokou škálu šablon a možnost tvorby jednoduchých pojmových map. Vhodná pro rychlé vizuální zpracování. Výhodou je možnost exportu do různých formátů (PDF, PNG, PPT atd.).

4. Coggle

Specializovaný nástroj na tvorbu pojmových map. Umožňuje jednoduché přidávání pojmů a vztahů mezi nimi. Ideální pro menší projekty.

5. MindMeister

Výborný nástroj na myšlenkové a pojmové mapy. Podporuje spolupráci a sdílení map v týmu. Umožňuje export map do různých formátů.

6. Draw.io (Diagrams.net)

Bezplatný nástroj s širokými možnostmi přizpůsobení. Ideální pro tvorbu základních map a schémat. Umožňuje práci offline i online.

Každý z těchto nástrojů má své výhody v závislosti na specifických potřebách týmu nebo organizace. Při přípravě našich pojmových map jsme využili nástroje Canva.

2.4 Výběr nástrojů pro jazykové procvičování

Pojmové mapy lze snadno integrovat do e-learningových kurzů. Účastníci mohou nejprve prostudovat tištěné nebo digitální mapy a následně si v procvičovacích formulářích otestovat své znalosti. Pro procvičování jsme zvolili přehledné tabulkové zpracování pojmů a on-line procvičování v Google Forms, kde lze pojmy procvičovat překlady z mateřského jazyka do češtiny. Pro procvičování odborných pojmů v cizích jazycích lze kromě Google Forms využít i další nástroje, které poskytují interaktivní a přehledné způsoby učení. Zde jsou doporučené možnosti:

Google Forms - Umožňuje tvorbu testů a dotazníků, včetně integrace s Google Classroom.

Quizlet - Umožňuje tvorbu vlastních digitálních kartiček a jejich sdílení. Studenti mohou procvičovat pojmy pomocí her, testů a přizpůsobených aktivit. Vhodné pro odborné termíny s překlady.

Kahoot! - Interaktivní platforma pro vytváření kvízů a testů. Podporuje gamifikaci učení a je ideální pro skupinovou výuku i samostudium.

Anki - Software pro výuku založený na systému opakování (spaced repetition). Efektivní pro dlouhodobé zapamatování pojmů v různých jazycích.

Microsoft Forms - Alternativa k Google Forms, umožňuje tvorbu testů a dotazníků, včetně integrace s Microsoft Teams.

Memrise - Specializuje se na jazykové vzdělávání, nabízí interaktivní lekce a možnost tvorby vlastních cvičení.

Socrative - Umožňuje vytvářet a sdílet kvízy a rychlé procvičování termínů v reálném čase.

Každý z těchto nástrojů nabízí flexibilitu a možnost přizpůsobení pro konkrétní vzdělávací potřeby. Tento komplexní přístup zajišťuje, že se účastníci nejen seznámí s odbornou terminologií, ale také si ji prakticky osvojí. Mapy v kombinaci s moderními nástroji a e-learningem představují efektivní cestu k rozvoji kompetencí pracovníků v průmyslových odvětvích.

**Spolufinancováno
Evropskou unií**

3 Mladí ve firmě – pojmové mapy v interkulturních pracovních týmech

Hlavním důvodem pro vytváření pojmových map je zjednodušení adaptace nových zaměstnanců, zejména mladých cizinců, kteří nemusí dokonale ovládat jazyk ani odborné pojmy. Pojmové mapy slouží jako přehledný a vizuálně atraktivní nástroj, který propojuje jednotlivé procesy a pojmy. Umožňují rychlé pochopení souvislostí a usnadňují komunikaci na pracovišti. V rámci tohoto projektu ERASMUS+ Mladí ve firmě - pojmové mapy v interkulturních pracovních týmech, reg. č. 2022-3-CZ01-KA210-YOU-000102278 byly vytvořeny na základě analýzy potřeb podniků pojmové mapy z následujících klíčových oblastí: Řízení kvality, Řízení výroby, Personalistika, Logistika, Plasty, Strojírenství, Elektrotechnika a Informatika. Díky spolupráci s českými a slovenskými partnery byly přeloženy do angličtiny, němčiny, francouzštiny a ukrajinštiny, což usnadňuje integraci mladých zaměstnanců s různým jazykovým zázemím do českých a slovenských pracovních kolektivů.

Vygenerování pojmových map z oblastí, jako je řízení kvality, výroby, personalistika, logistika, plasty, strojírenství, elektrotechnika a informatika, vychází z analýzy potřeb průmyslových podniků, které se v současnosti snaží efektivně pracovat s různorodými týmy. Tato odvětví byla vybrána pro svou klíčovou roli v průmyslu, kde dochází k intenzivnímu začleňování mladých pracovníků, často z různých kulturních prostředí. Osm map zahrnuje nejčastěji používané odborné termíny a procesy, což pomáhá standardizovat terminologii a usnadňuje efektivní vzdělávání a začlenění zaměstnanců do pracovního prostředí. Mladí lidé a cizinci tak získávají lepší přehled o jednotlivých firemních procesech, což zvyšuje jejich sebevědomí i efektivitu.

Pojmové mapy zároveň podporují týmovou spolupráci a zlepšují komunikaci na pracovišti. Při zaškolování mladých pracovníků, zejména z řad cizinců, pojmové mapy napomáhají jejich rychlejší adaptaci tím, že nabízejí přehledný a strukturovaný náhled na jejich pracovní činnosti. Díky tomu se snižuje pravděpodobnost chyb způsobených nepochopením a zvyšuje se pracovní sebevědomí i efektivita.

**Realizováno v rámci projektu ERASMUS+ Mladí ve firmě – pojmové mapy v interkulturních pracovních týmech,
reg. č. 2022-3-CZ01-KA210-YOU-000102278**

**Spolufinancováno
Evropskou unií**

3.1 Pojmové mapy průmyslových procesů a technologií

Vytvořené pojmové mapy jsou volně dostupné na webových stránkách projektu <http://www.laserneedle.cz/erasmus-102278>.

Následují konkrétní příklady využití map v jednotlivých oblastech a jejich náhled.

3.1.1 Řízení kvality

V oblasti kvality pomáhají pojmové mapy vizualizovat klíčové procesy, jako jsou kontroly produktů, implementace standardů kvality (např. ISO 9001), nebo metody analýzy chyb (FMEA). Například noví zaměstnanci, včetně mladých pracovníků z Ukrajiny, si mohou snadno osvojit požadavky na kvalitu výrobků, což snižuje riziko nekvalitní produkce. Překlady map umožňují přímé porozumění postupům řízení kvality.

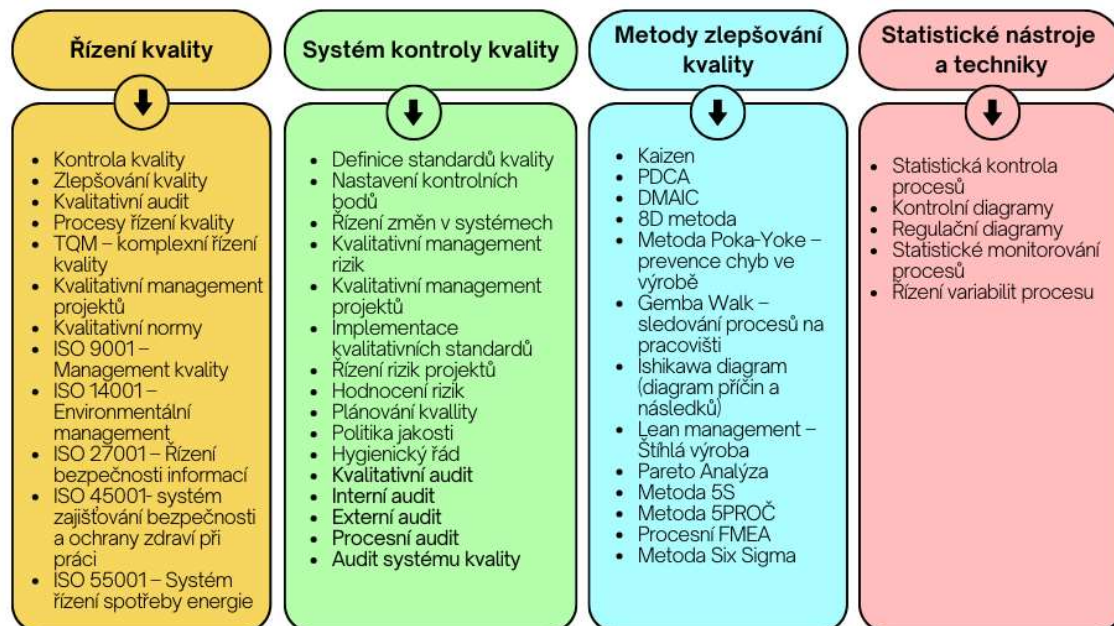

**Spolufinancováno
Evropskou unií**

Realizováno v rámci projektu ERASMUS+
Mladí ve firmě - pojmové mapy v interkulturních pracovních týmech,
reg. č. 2022-3-CZ01-KA210-YOU-000102278

ŘÍZENÍ KVALITY

Financováno Evropskou unií. Názory vyjádřené jsou názory autora a neodráží nutně oficiální stanovisko Evropské unie či Evropské výkonné agentury pro vzdělávání a kulturu (EACEA). Evropská unie ani EACEA za vyjádřené názory nenesou odpovědnost.

Realizováno v rámci projektu ERASMUS+ Mladí ve firmě – pojmové mapy v interkulturních pracovních týmech,
reg. č. 2022-3-CZ01-KA210-YOU-000102278

Spolufinancováno
Evropskou unií

3.1.2 Řízení výroby

Pojmové mapy pro řízení výroby obsahují strukturované informace o plánování výroby, rozdělení úkolů, nebo optimalizaci výrobních linek. Pro mladé cizince jsou tyto mapy neocenitelným pomocníkem při orientaci v procesech, které se často liší od těch v jejich domovských zemích. Přehledný grafický formát pomáhá naučit se rychleji jednotlivé kroky řízení výroby v češtině/slovenštině, což vede ke snížení chyb při řízení výroby.

Spolufinancováno
Evropskou unií

Realizováno v rámci projektu ERASMUS+
Mladí ve firmě - pojmové mapy v interkulturních pracovních týmech,
reg. č. 2022-3-CZ01-KA210-YOU-000102278

Financováno Evropskou unií. Názory vyjádřené jsou názory autora a neodrážejí nutně oficiální stanovisko Evropské unie či Evropské výkonné agentury pro vzdělávání a kulturu (EACEA). Evropská unie ani EACEA za vyjádřené názory nenesou odpovědnost.

Realizováno v rámci projektu ERASMUS+ Mladí ve firmě – pojmové mapy v interkulturních pracovních týmech,
reg. č. 2022-3-CZ01-KA210-YOU-000102278

3.1.3 Personalistika

V personalistice umožňují mapy novým pracovníkům pochopit procesy spojené s náborem, zaškolením nebo hodnocením výkonu. Mladí lidé a cizinci mohou díky mapám lépe porozumět firemní kultuře, zákoníku práce a pracovně-právní oblasti. Překlady do jejich rodného jazyka zajišťují, že v oblasti pracovně-právní legislativy nedojde k případným nedorozuměním.

PERSONALISTIKA

Financováno Evropskou unií. Názory vyjádřené jsou názory autora a neodráží nutně oficiální stanovisko Evropské unie či Evropské výkonné agentury pro vzdělávání a kulturu (EACEA). Evropská unie ani EACEA za vyjádřené názory nenese odpovědnost.

3.1.4 Logistika

Mapy zaměřené na logistiku se věnují oblastem, jako jsou plánování zásob, řízení dopravy, nebo skladování. Pro mladé pracovníky z jiných zemí může být logistika složitá, zejména pokud nejsou obeznámeni s lokálním názvoslovím. Mapy jasně definují vybrané jednotlivé logistické pojmy, což usnadňuje zapojení nových zaměstnanců s odlišným mateřským jazykem do pracovních týmů a zvyšuje efektivitu přepravy zboží.

LOGISTIKA

Financováno Evropskou unií. Názory vyjádřené jsou názory autora a neodráží nutně oficiální stanovisko Evropské unie či Evropské výkonné agentury pro vzdělávání a kulturu (EACEA). Evropská unie ani EACEA za vyjádřené názory nenesou odpovědnost.

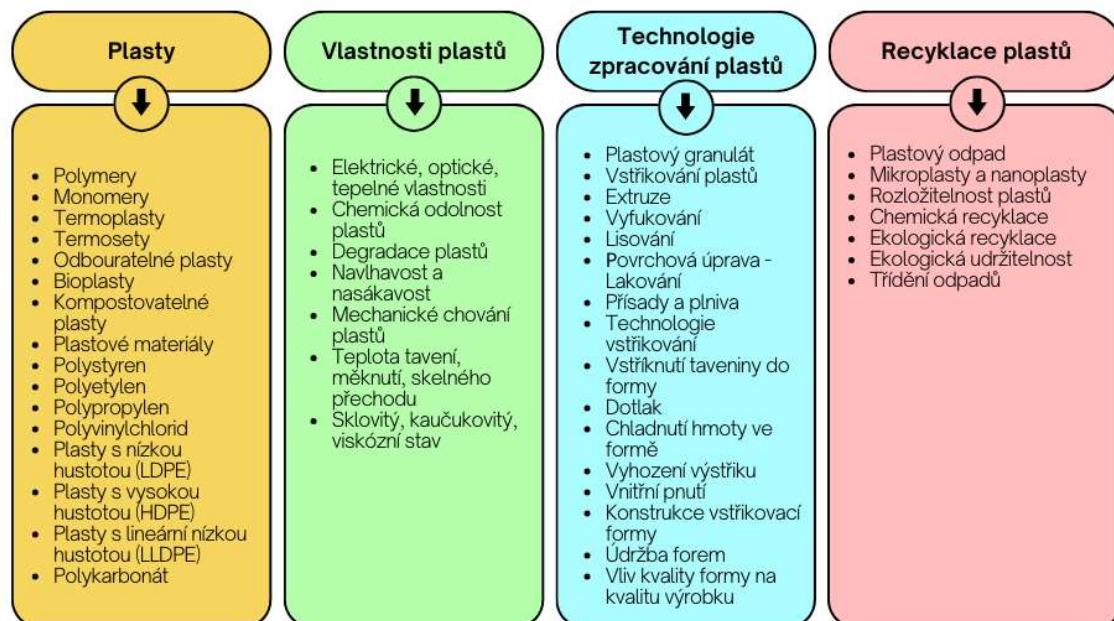

3.1.5 Plasty

V průmyslu výroby plastů pojmová mapa definuje procesy jako vstřikování, recyklace, nebo zpracování plastových materiálů. Tento sektor často vyžaduje specifické odborné znalosti, a proto jsou mapy přizpůsobeny tak, aby zahrnovaly základní i pokročilé termíny. Překlady do více jazyků usnadňují integraci nových pracovníků, kteří nemají zkušenosti s českým nebo slovenským pracovním prostředím.

PLASTY

Financováno Evropskou unií. Názory vyjádřené jsou názory autora a neodráží nutně oficiální stanovisko Evropské unie či Evropské výkonné agentury pro vzdělávání a kulturu (EACEA). Evropská unie ani EACEA za vyjádřené názory nenesou odpovědnost.

Spolufinancováno
Evropskou unií

3.1.6 Strojírenství

Pro oblast strojírenství mapy pokrývají témata, jako jsou mechanické procesy, obrábění nebo montážní postupy. Mladí cizinci, kteří se často setkávají s neznámými odbornými výrazy, mohou díky mapám rychle pochopit specifika tohoto odvětví. Jasně vizualizace procesů umožňují efektivní zaškolení a eliminaci komunikačních bariér.

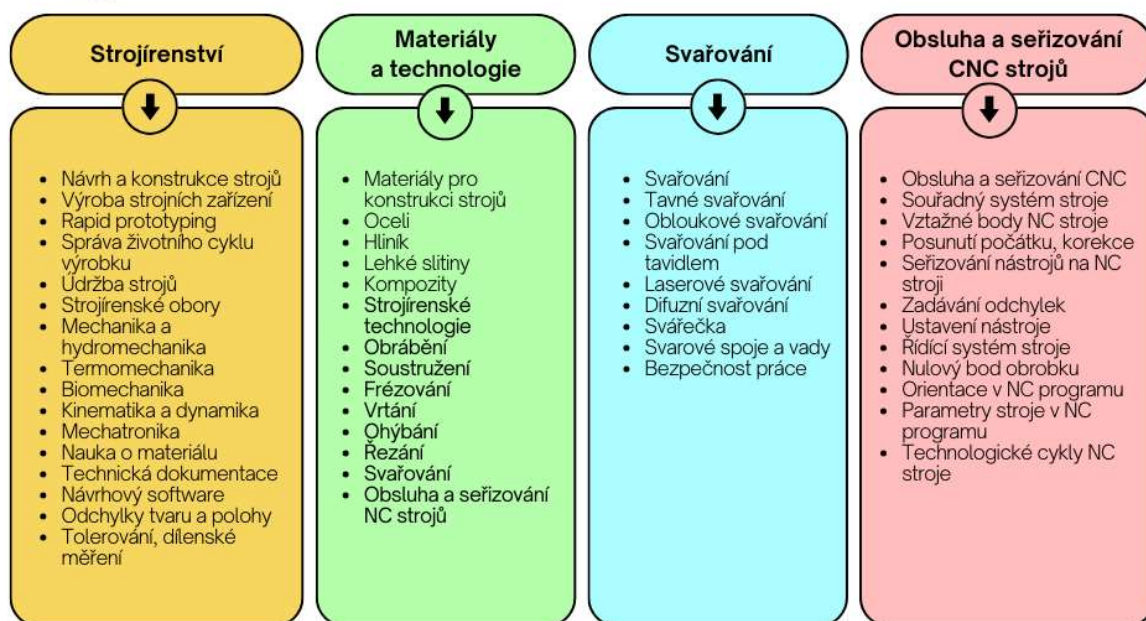

Spolufinancováno
Evropskou unií

Realizováno v rámci projektu ERASMUS+
Mladí ve firmě - pojmové mapy v interkulturních pracovních týmech,
reg. č. 2022-3-CZ01-KA210-YOU-000102278

STROJÍRENSTVÍ

Financováno Evropskou unií. Názory vyjádřené jsou názory autora a neodráží nutně oficiální stanovisko Evropské unie či Evropské výkonné agentury pro vzdělávání a kulturu (EACEA). Evropská unie ani EACEA za vyjádřené názory nenese odpovědnost.

Realizováno v rámci projektu ERASMUS+ Mladí ve firmě – pojmové mapy v interkulturních pracovních týmech,
reg. č. 2022-3-CZ01-KA210-YOU-000102278

Spolufinancováno
Evropskou unií

3.1.7 Elektrotechnika

Mapy pro elektrotechniku zahrnují schémata obvodů, bezpečnostní postupy, nebo přehled používaných komponent. Tyto materiály pomáhají zaměstnancům pochopit náročné technické detaily. Mladí lidé a cizinci tak snadno získají potřebné znalosti k tomu, aby mohli bezpečně a efektivně pracovat.

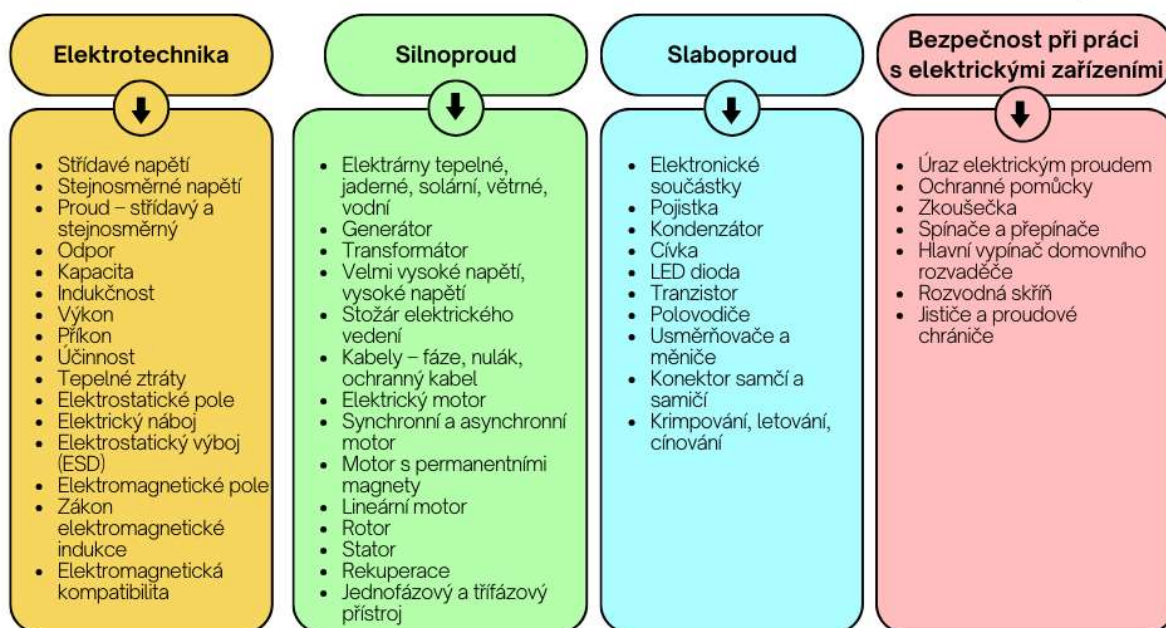

Spolufinancováno
Evropskou unií

Realizováno v rámci projektu ERASMUS+
Mladí ve firmě - pojmové mapy v interkulturních pracovních týmech,
reg. č. 2022-3-CZ01-KA210-YOU-000102278

ELEKTROTECHNIKA

Financováno Evropskou unií. Názory vyjádřené jsou názory autora a neodráží nutně oficiální stanovisko Evropské unie či Evropské výkonné agentury pro vzdělávání a kulturu (EACEA). Evropská unie ani EACEA za vyjádřené názory nenesou odpovědnost.

Realizováno v rámci projektu ERASMUS+ Mladí ve firmě – pojmové mapy v interkulturních pracovních týmech,
reg. č. 2022-3-CZ01-KA210-YOU-000102278

Spolufinancováno
Evropskou unií

3.1.8 Informatika

V informatice jsou pojmové mapy využívány k zobrazení pracovních postupů, například při vývoji software, správě sítí nebo kybernetické bezpečnosti. Mladí pracovníci a cizinci mohou lépe pochopit hierarchii úkolů, pracovní nástroje a standardy, které jsou v tomto odvětví klíčové.

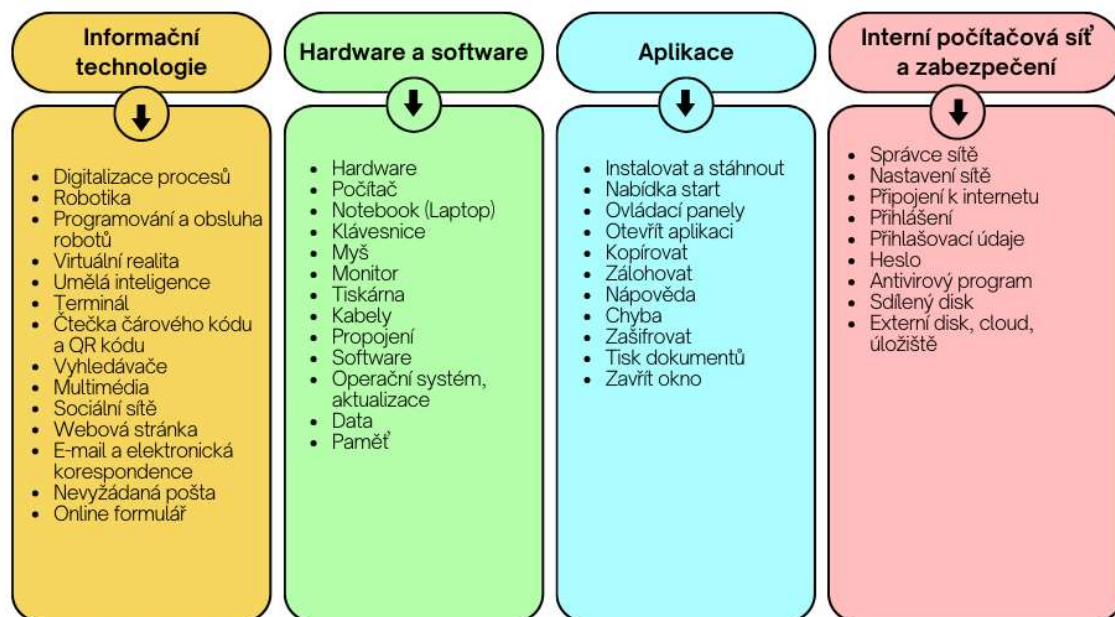

Spolufinancováno
Evropskou unií

Realizováno v rámci projektu ERASMUS+
Mladí ve firmě - pojmové mapy v interkulturních pracovních týmech,
reg. č. 2022-3-CZ01-KA210-YOU-000102278

INFORMATIKA

Financováno Evropskou unií. Názory vyjádřené jsou názory autora a neodráží nutně oficiální stanovisko Evropské unie či Evropské výkonné agentury pro vzdělávání a kulturu (EACEA). Evropská unie ani EACEA za vyjádřené názory nenesou odpovědnost.

Realizováno v rámci projektu ERASMUS+ Mladí ve firmě – pojmové mapy v interkulturních pracovních týmech,
reg. č. 2022-3-CZ01-KA210-YOU-000102278

**Spolufinancováno
Evropskou unií**

3.2 Přínos map pro integraci mladých cizinců s odlišným mateřským jazykem do pracovních týmů

Tyto mapy podporují nejen zaškolení, ale i dlouhodobou integraci mladých cizinců do firemních struktur. Překlady do různých jazyků jim umožňují rychle pochopit nejen své pracovní úkoly, ale i širší kontext firemních procesů. Vytvářejí most mezi různými kulturami, což přispívá ke zlepšení mezilidských vztahů a týmové spolupráce. To vše vede ke zvýšení produktivity a spokojenosti jak zaměstnanců, tak zaměstnavatelů.

Celkově se pojmové mapy ukázaly jako účinný nástroj pro adaptaci, vzdělávání a integraci pracovníků z různých jazykových a kulturních prostředí. Struktura vytvořených map je graficky zpracována v nástroji Canva.

Pro výukové účely jsou mapy didakticky upraveny tak, aby na jednom listu formátu A4 bylo přehledně uvedeno všech 50 pojmů ve dvou sloupcích. V levém sloupci je uveden termín v mateřském jazyce účastníků (například ukrajinština, angličtina, němčina nebo francouzština) a v pravém jeho český ekvivalent. Tento formát umožňuje rychlou orientaci a efektivní učení nových pojmů.

Součástí celého vzdělávacího procesu jsou také e-learningové kurzy, kde si účastníci mohou procvičovat jednotlivé pojmy prostřednictvím kvízů a testů vytvořených v Google Forms. Tyto interaktivní formuláře poskytují okamžitou zpětnou vazbu, což přispívá k upevnění znalostí a usnadňuje zapojení účastníků do procesu vzdělávání. Současně je možné souhrnný test využít při vstupních školeních pro zjištění úrovně znalostí nových zaměstnanců s odlišným vzdělávacím jazykem a na základě toho stanovit vzdělávací plán.

Překlad pojmových map do více jazyků umožňuje jejich využití v multikulturních týmech. Mladí zaměstnanci tak mohou mapy snadno používat ve svém mateřském jazyce, což jim usnadňuje vstup do pracovního prostředí. Společnosti zároveň získávají nástroj, který zlepšuje týmovou spolupráci a propojení jednotlivých oddělení. Mapy také přispívají ke zvyšování celkové produktivity a k vytváření inkluzivního pracovního prostředí. Pojmové mapy jsou tedy cenné nejen jako vzdělávací pomůcka, ale také jako prostředek integrace mladých pracovníků a cizinců do pracovního prostředí. Pomáhají s orientací v odborných pojmech a procesech, čímž zefektivňují zaškolení a minimalizují riziko chyb.

**Realizováno v rámci projektu ERASMUS+ Mladí ve firmě – pojmové mapy v interkulturních pracovních týmech,
reg. č. 2022-3-CZ01-KA210-YOU-000102278**

Závěr

Využívání pojmových map na míru má na integraci cizinců do multikulturních pracovních týmů pozitivní vliv, a to i v případě, že s nimi nepracuje primárně podnik, ale pracovní úřad, pracovní agentura, nebo střední škola.

Nejvýznamnější pozitiva používání pojmových map při integraci mladých zaměstnanců s odlišným mateřským jazykem jsou shrnuty níže:

- Pojmové mapy přinášejí odbornou jazykovou výbavu zaměstnance.
- Potenciální zaměstnanec zároveň získá informace o multikulturním prostředí podniků, což preventivně působí proti xenofobním postojům.
- Využitím pojmové mapy při vstupních školeních uchazeči získají jazykovou podporu a rychlejší přehled pojmech používaných na pracovišti, což zvyšuje motivaci a bezpečnost na pracovišti.
- Pojmové mapy mladým cizincům poskytnou reálnější představu o chodu průmyslového podniku, jeho struktuře a výrobě. Pokud si takové povolání zvolí, nedochází k pozdějším deziluzím.
- Pojmové mapy podporují jednodušší a rychlejší začleňování cizinců do pracovního kolektivu.

Metodická příručka shrnuje klíčové poznatky o tvorbě a využití pojmových map, které mohou zlepšit procesy v různých oblastech. Díky své univerzálnosti jsou pojmové mapy ideálním nástrojem pro vizualizaci složitých informací a usnadnění integrace mladých lidí a cizinců na trhu práce.

Pojmové mapy jsou vizuální nástroje, které pomáhají organizovat a prezentovat informace pomocí pojmů a jejich vzájemných vztahů. Jedná se o grafickou reprezentaci znalostí. Pojmové mapy lze tak velmi efektivně využít ke zlepšení učení a komunikace při začleňování mladých cizinců do multikulturních pracovních týmů.

Vzdělávací organizace a kariérové poradenství mohou díky pojmovým mapám usnadnit výuku nebo konzultace tím, že propojují teoretické poznatky s praktickými aplikacemi. Průmyslové podniky je využívají k vizualizaci výrobních procesů nebo k adaptaci nových zaměstnanců na pracovní prostředí pro usnadnění odborné jazykové výuky.

Výhody využití pojmových map

- Mapy zjednodušují výuku tím, že je vizuálně zobrazují a zužují množství učiva. To podporuje snadnější naučení pojmů a rychlejší pochopení procesů. Díky pojmové mapě dojde tak ke zlepšení pochopení i složitých informací.
- Mapy umožňují srozumitelnější předávání informací mezi různými odděleními, týmy nebo jednotlivci. V multikulturním prostředí pomáhají překlenout jazykové bariéry a podporují efektivní komunikaci.
- Pojmové mapy lze přizpůsobit různým cílovým skupinám a potřebám, každý může využít či vytvořit mapy dle svých potřeb, pojmové mapy jsou tedy velmi flexibilním výukovým nástrojem.
- Grafické znázornění bývá atraktivnější než text, což motivuje uživatele k učení a zvyšuje efektivitu výuky.

Pojmové mapy jsou tedy nejen nástrojem pro vizualizaci informací, ale také prostředkem pro jazykovou výuku nových zaměstnanců, zvyšování bezpečnosti práce a efektivní začleňování cizinců do multikulturních týmů. Každá organizace, která chce efektivně integrovat různé skupiny do svého multikulturního diverzního týmu, by měla zvážit jejich využití či vlastní tvorbu.

**Spolufinancováno
Evropskou unií**

**Tato publikace vznikla s podporou projektu ERASMUS+
„Mladí ve firmě – pojmové mapy v interkulturních pracovních týmech“
reg. č. 2022-3-CZ01-KA210-YOU-000102278**

Financováno Evropskou unií. Názory vyjádřené jsou názory autora a neodráží nutně oficiální stanovisko Evropské unie či Evropské výkonné agentury pro vzdělávání a kulturu (EACEA). Evropská unie ani EACEA za vyjádřené názory nenese odpovědnost.

Pizeň, 2023

LASERneedle®

LASERneedle CZ s.r.o.

Alej Svobody 1397/29a, 323 00 Pizeň, Česká republika

tel.: +420 777 227 952, e-mail: laserneedle@seznam.cz, web: www.laserneedle.cz

topcoach s.r.o.

Suché mýto 1 – The Europeum Bratislava, 811 03 Bratislava – Staré Mesto

tel.: +421 914 703 900, e-mail: info@topcoach.sk, web: <https://www.topcoach.sk/>

Realizováno v rámci projektu ERASMUS+ Mladí ve firmě – pojmové mapy v interkulturních pracovních týmech,
reg. č. 2022-3-CZ01-KA210-YOU-000102278